

LAPSI RIKOKSEN UHRINA

Tietoa väkivalta- tai seksuaalirikoksen
uhriksi joutuneen lapsen vanhemmalle

LAPSI RIKOKSEN UHRINA

Tietoa väkivalta- tai seksuaalirikoksen uhriksi joutuneen lapsen vanhemmalle

Lapsen hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että väkivaltaan tai seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä rikosepäily selvitetään. Raskaan asian käsittelyä voidaan helpottaa eri tavoin, joista vanhemman on hyvä olla tietoinen.

Miten toimia, kun havaitsen tai epäilen lapseni joutuneen rikoksen uhriksi

- Pyri suhtautumaan tilanteeseen rauhallisesti.
- Ota yhteyttä poliisiin ja tee rikosilmoitus mahdollisimman pian. Katso yhteystiedot ja ohjeet www.poliisi.fi.
- Älä vaadi tai painosta lasta kertomaan, vaan jätä asian tarkempi selvittely asiantuntijoille.
- Jos lapsi oma-aloitteisesti kertoo tapahtuneesta, kirjaa mahdollisimman sanatarkasti ylös, mitä lapsi kertoo ja myös missä yhteydessä asia tuli esille sekä mahdollisesti esittämäsi kysymykset. Käytä lapsen omia ilmaisuja, älä tulkitse.
- Vältä kuitenkin aktiivista asiasta kyselemistä. Jos kysyt, tarkenna vain lapsen jo kertomaa asiaa avoimin ja neutraalein kysymyksin, kuten "Mitä tarkoitat?" tai "Kerro siitä vähän tarkemmin". Älä tuo itse keskusteluun uusia asioita.

- Vältä puhumista asiasta muiden aikuisten kanssa lapsen kuullen. Pyri purkamaan omaa ahdistustasi siten, että lapsi ei ole paikalla.
- Pyri pitämään lapsen arki ennallaan.
- Hanki lapselle oikeudellinen avustaja rikosilmoituksen tekemisen jälkeen. Avustaja voi olla joko yksityinen asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Katso www.oikeus.fi tai www.asianajat.fi.
- Voit saada itsellesi ja lapsellesi maksuttoman tukihenkilön ja neuvoja uhrien tukipalveluista. Katso esim. www.riku.fi, www.tukinainen.fi.

Mitä rikosprosessissa tapahtuu?

- Poliisi tekee esitutkinnan, kun on syytä epäillä, että on tapahtunut rikos
- Tärkeä osa esitutkintaa on lapsen kuuleminen.
- Kuuleminen tapahtuu joko poliisin tai oikeuspsykiatrisen tutkimusyksikön tiloissa.
- Alle 15-vuotiaan lapsen kuuleminen tallennetaan yleensä ääni- ja kuvatallenteelle. Tällöin lapsen ei yleensä tarvitse mennä henkilökohtaisesti oikeuteen kertomaan tapahtuneesta.
- Myös 15–17-vuotiaan lapsen kuuleminen voidaan tallentaa ääni- ja kuvatallenteelle ja tallennetta käytetään todisteena oikeudenkäynnissä, jos lapsi on erityisen suojelun tarpeessa ottaen huomioon etenkin hänen henkilökohtaiset olosuhteensa ja rikoksen laatu.

Hyvä muistaa

- Lapselle oman perheen tuki on tärkeintä. Se, tuomitaanko epäilty vai ei, voi vanhemmista tuntua tärkeämmältä kuin lapsesta. Rikosprosessi saattaa kestää pitkään. Olisikin hyvä ajatella niin, että lapsen osuus prosessissa on päättynyt, kun hän on kertonut asiasta esitutkinnan yhteydessä. Tämän jälkeen lapsen tulisi saada jatkaa elämäänsä mahdollisimman normaalisti.
- Lapseen kohdistunut väkivalta- tai seksuaalirikosepäily voi tuntua erittäin raskaalta. Asian ilmitulossa on kuitenkin tärkeitä hyviä puolia: Viranomaiset tutkivat asiaa, ja lapsellasi ja sinulla on mahdollisuus saada apua.
- Rikosprosessin edetessä lisää tietoa ja neuvoja saa esimerkiksi poliisilta.

Lisätietoa

Viranomaisia

Poliisi

Oikeuslaitos - Oikeus.fi:

- *Lapsi rikoksen uhrina* -opas

- *Jos joudut rikoksen uhriksi* -esite

- *Tietoa rikoksen uhrin oikeuksista* -esite

Oikeusaputoimistot

Kansaneläkelaitos

Valtiokonttori

- *Korvaus rikoksen uhrille* -esite

Järjestöjä

Rikosuhripäivystys

- *Rikosprosessitietoa nuorille rikoksen uhreille* -esite

Suomen Mielenterveysseura

Ensi- ja turvakotien liitto

Nettiturvakoti

Raiskauskriisikeskus Tukinainen

Pelastakaa Lapset ry

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Väestöliitto

Tietoa lastensuojelusta Lastensuojelun
keskusliiton sivuilla

Oikeudellisia avustajia

Oikeudenkäyntiavustajaluettelo

Asianajajaliitto

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET